

Divi Thomae Aqvinatis Doctoris Angelici Opera Omnia

Summa diligentia ad exemplar Romanæ Impreßionis restituta

Complectens Tertiam Partem Summæ Theologiæ. Cum Commentariis
Reuerendiss. D. Thomæ de Vio Caietani Cardinalis S. Sixti, Et Opvscvlis
Eivsdem In tres Tomos distinctis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Venetiis, 1593

4. Vtrum sit causa nostræ prædestinationis.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72797](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72797)

ARTICVLVS IIIII.

Vtrum predestinatio Christi sit causa nostra predestinationis.

AD QVARTVM sic proceditur. Videtur, quod predestinatio Christi non sit causa nostre predestinationis: aeternum enim non habet causam: sed predestinatio nostra est aeterna ergo predestinatio Christi non est causa nostra predestinationis.

¶ Præterea. Illud, quod dependet ex simplici Dei voluntate, non habet aliam causam nisi Dei voluntatem: sed predestinatio nostra ex simplici voluntate Dei dependet. dicitur enim Ephes. primo. Predestinati secundum propositum eius, qui omnipotens operatur secundum consilium voluntatis suæ. ergo predestinatio Christi non est causa nostra predestinationis.

¶ Præterea. Remota causa, remouetur effectus: sed remota predestinatione Christi, non remouetur nostra predestinatio: quia etiam si filius Dei non incarnaretur, erat alius modus possibilis nostre salutis, ut Augustinus dicit in lib. de Trinit. * Predestinatio ergo Christi non est causa nostre predestinationis.

SED CONTRA est, quod dicitur Ephes. primo. Prædestinauit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum.

RESPON. Dicendum, quod si consideretur predestinatio secundum ipsum predestinationis actum, predestinatio Christi non est causa nostre predestinationis, cum uno & eodem actu Deus prædestinauerit ipsum & nos; si autem consideretur predestinatio secundum terminum predestinationis, sic predestinatio Christi est causa nostre predestinationis. Sic enim Deus præordinauit nostram salutem, ab æterno prædestinando, ut per Iesum Christum completeretur. Sub predestinatione enim æternæ non solum cadit id, quod est sciendum in tempore, sed etiam modus & ordo, secundum quem est complendum in tempore.

AD PRIMVM ergo & secundum dicendum, quod rationes illæ procedunt de predestinatione secundum predestinantem actum.

AD TERTIVM dicendum, quod si Christus non fuisset incarnandus, Deus præordinasset homines saluari per aliam causam: sed quia præordinauit incarnationem Christi, simul cum hoc præordinauit, ut esset nostre salutis causa.

QVAESTIO XXV.

De adoratione Christi, in sex articulos diuisa.

DEINDE considerandum est de his, quæ pertinent ad Christum in comparatione ad nos. Et primo de adoratione Christi, quæ nos cum adoramus. secundo, de hoc, quod est Mediator noster ad Deum.

ET CIRCA primum quaruntur sex.

¶ Primo, Vtrum una & eadem

adoratione sit adoranda diuinitas Christi, & eius humanitas.

¶ Secundo, Vtrum caro Christi sit adoranda adoratione latricæ.

¶ Tertio, Vtrum adoratio latricæ sit exhibenda imagini Christi.

¶ Quarto, Vtrum sit exhibenda cruci Christi.

¶ Quinto, Vtrum sit exhibenda matri eius.

¶ Sexto, De adoratione reliquiarum sanctorum.

ARTICVLVS PRIMVS.

Vtrum una & eadem adoratione sit adoranda diuinitas Christi, & eius humanitas.

AD PRIMVM sic proceditur. Videtur, quod non eadem adoratione adoranda sit humanitas Christi, & eius diuinitas. Diuinitas enim Christi est adoranda, quia est communis Patri & Filio. unde dicitur Ioa. 5. Omnes honorificent filium, sicut honorificauerunt Patrem: sed humanitas Christi non est communis ei & patri. ergo non eadem adoratione adoranda est humanitas Christi & eius diuinitas.

¶ 2 Præter. Honor est proprie premium uirtutis, ut Philosoph. dicit in quarto Ethicorum: * meretur autem uirtus suum premium per actum. Cum igitur in Christo sit alia operatio diuinæ & humanæ naturæ (ut supra habitum est †) uidetur quod alio honore sit ueneranda humanitas Christi, & alio diuinitas.

¶ 3 Præterea. Anima Christi si non esset uerbo unita, esset ueneranda propter excellentiam sapientie & gratiæ, quam habet: sed nihil dignitatis est ei subtractum per hoc, quod est unita uerbo. ergo natura humana in Christo est quedam propria adoratione ueneranda præter uenerationem, quæ exhibetur diuinitati ipsius.

SED CONTRA est, quod in capitulis quintæ Synodi sic legitur. †

Si quis duabus naturis adorari dicit Christum (ex quo due adorationes introducuntur) sed non una adoratione Deum. Verbum incarnatum cum propria ipsius carne adoratur, sicut ab initio Dei Ecclesiæ traditum est, talis anathema sit.

RESPON. Dicendum, quod in eo qui honoratur, duo possumus considerare, scilicet eum cui honor exhibetur, & causam honoris.

di, quod in litera asseritur, tractaturque hæc materia in tertio sentent. 9.

¶ In corpore articuli duo fiunt. primo distinguuntur termini, deinde respondetur quæsitio.

Distinguitur ergo primo id quod honoratur, secundo unitas uel pluralitas honoris. Distinguantur igitur in honorato res honorata, & causa honoris, & dicitur, quod res honorata est tantum persona seu totum subsistens, & probatur excludendo partes, ex usu loquendi, quia non dicimus manum honorari.

Et quia hoc ut par calumniam, respondetur obiectioni, quod partes quandoque dicuntur honorari, non secundum se, sed utcumque honoratur. Et declaratur a simili, in ueste nuntio, &c.

¶ Vbi habes aliam distinctionem honorati, scilicet secundum se, uel secundum aliud in se. Totum enim honoratur secundum se, pars autem imago, & nuntius, secundum aliud, hoc est totum in se parte, representatur in se imago, mittentem in se nuntio.

Causa autem honoris est id, unde habet honoratus excellentiam.

Probat, quia honor est reuerentia ex hibita alicui propter sui excellentiam. Unitas uero & pluralitas honoris distinguitur, quod potest attendi uel secundum causam honoris, uel secundum terminum per se proprium adorationis.

Et propterea si contingit in uno eodem homine inueniri diuersas causas honoris, erit illius honor unus & multiplex. Vnus, ex parte personæ quæ terminus est multiplex, ex parte causæ multiplicis, ut patet de uno homine honorato, & propter scientiam, & propter uirtutem moralem seu theologalem.

¶ Conclusio responsum quæsitio est. Adoratio Christi est una ex parte

Inf. 1. ar. 3. c. 2. & ad 1. & 3. dist. 9. q. 1. ar. 2. q. 1. & dist. 9. ar. 1. ad 4. & ueri. q. 19. ar. 4. ad 4.

c. 2. co. 5.

q. 19. ar. 1.

In concil. 2. Constantino. q. 1. c. 1. gene. rale cano. 9.

Super quæst. uiginti materiam articulum quartum.

Intelus clarus, ut iacet.

In corpore est unicus distinctio cum duplici conclusione: scilicet in precedenti articulo, & quia similiter clara sunt, pertractantur.

destinatio Christi non est causa nostre predestinationis.

¶ Præterea. Illud, quod dependet ex simplici Dei voluntate, non habet aliam causam nisi Dei voluntatem: sed predestinatio nostra ex simplici voluntate Dei dependet. dicitur enim Ephes. primo. Predestinati secundum propositum eius, qui omnipotens operatur secundum consilium voluntatis suæ. ergo predestinatio Christi non est causa nostra predestinationis.

¶ Præterea. Remota causa, remouetur effectus: sed remota predestinatione Christi, non remouetur nostra predestinatio: quia etiam si filius Dei non incarnaretur, erat alius modus possibilis nostre salutis, ut Augustinus dicit in lib. de Trinit. * Predestinatio ergo Christi non est causa nostre predestinationis.

SED CONTRA est, quod dicitur Ephes. primo. Prædestinauit nos in adoptionem filiorum per Iesum Christum.

RESPON. Dicendum, quod si consideretur predestinatio secundum ipsum predestinationis actum, predestinatio Christi non est causa nostre predestinationis, cum uno & eodem actu Deus prædestinauerit ipsum & nos; si autem consideretur predestinatio secundum terminum predestinationis, sic predestinatio Christi est causa nostre predestinationis. Sic enim Deus præordinauit nostram salutem, ab æterno prædestinando, ut per Iesum Christum completeretur. Sub predestinatione enim æternæ non solum cadit id, quod est sciendum in tempore, sed etiam modus & ordo, secundum quem est complendum in tempore.

AD PRIMVM ergo & secundum dicendum, quod rationes illæ procedunt de predestinatione secundum predestinantem actum.

AD TERTIVM dicendum, quod si Christus non fuisset incarnandus, Deus præordinasset homines saluari per aliam causam: sed quia præordinauit incarnationem Christi, simul cum hoc præordinauit, ut esset nostre salutis causa.

Super questionibus uiginti materiam articulum primum.

Intelus non de qualitate, sed de identitate uel diuersitate adorationis querit, an scilicet una eademque adoratio (qualis cumque sit illa) terminetur ad Christi humanitatem, quæ ad illius terminatur diuinitatem. Et est ratio dubii huius, uel Ecclesiæ & decreta quæ sint Syno-